

Geraldine Brooks s-a născut în 1955 la Sydney, în Australia. A absolvit Universitatea din Sydney și a lucrat o vreme ca reporter, după care și-a continuat studiile în Statele Unite ale Americii, cu un masterat în jurnalism la Universitatea Columbia, pe care l-a absolvit în 1983. Anul următor s-a căsătorit cu ziaristul american Tony Horwitz și s-a convertit la iudaism. În calitate de corespondentă a publicației *The Wall Street Journal*, Geraldine Brooks a scris despre crizele din Africa, Balcani și Orientul Mijlociu. Împreună cu soțul ei, a primit în 1990 Premiul Hal Boyle pentru cea mai bună corespondență din străinătate, despre zona de conflict a Golfului Persic.

Primul ei roman, *Year of Wonders* (2001), a devenit imediat bestseller internațional. În 2005 a publicat *Domnul March (March)* – inspirat de *Fiicele doctorului March* de Louisa May Alcott –, pentru care a primit, un an mai târziu, Premiul Pulitzer. *Poporul cărții (People of the Book)* a apărut în 2008 și a fost distins, la rândul lui, cu mai multe premii literare. I-au urmat, *Caleb's Crossing* (2011) și *Glusul de taină (The Secret Chord)*, 2015), romane care i-au consolidat reputația literară.

Geraldine Brooks

GLASUL DE TAINĂ

Traducere din limba engleză
CARMEN PAȚAC

LITERA
București
2019

I

Un om singur într-o cameră. Nimic extraordinar. Totuși, când am intrat, am avut un sentiment că era ceva nelalocul lui. Mi-am plimbat privirile de jur împrejur: pernele țesute, mesele joase pe care erau urcioare cu broboane de la apa rece... totul era în ordine. Totuși, ceva nu era în regulă. Pe urmă mi-am dat seama. Trecuse o vreme de când nu-l mai văzusem singur într-o cameră. Mult timp, așa se părea, se lăsase dus de vârtoarea oamenilor: membri ai familiei, soldații din armata lui, propriii lui fii, servitori, lingușitori.

Stătea în picioare la fereastra deschisă, cu spatele la mine. De unde mă aflam eu, lângă ușă, nu vedeam ce vedea el, dar sunetele care se auzeau spuneau clar ce îi atrăsese privirea: clănțănitul stindardelor în vântul care abia adia, tropotul de copite, scrâșnetul și hârâitul fierului pe piatră. Și întretesute printre toate acestea, ca un fir viu colorat printr-o pânză nealbită, strigătele pline de emoție ale băieților, venite ca din senin. Pentru ei, care se născuseră în anii de izbândă, defilarea în vederea războiului era motiv de bucurie fără ocolișuri. Cunoșteam emoția aceea care te făcea

să-ți pierzi mințile. Fusesem și eu însumi, odată, un asemenea băiat. Când el, un pic trecut de vârsta adolescenței, conducea banda care a jefuit satul în care stăteam.

Ținea pumnii strânși bine pe pervazul lat al ferestrei, cu încheieturile mâinilor prinse în menghina manșetelor de aramă șlefuită. Părul, de aceeași culoare cu arama, era nepieptănat și cădea ca o coamă deasă pe mantia lui de lână neagră și fină. Manșetele străluceau în lumina piezișă a zorilor de zi când își mișca brațele. Era încordat ca un arc, din creștetul capului până în vârful degetelor de la picioare.

Nu sunt laș. Când ești în slujba lui nu e permis așa ceva. Viața pe care am dus-o, în anumite momente, mi-a cerut să-mi folosesc curajul izvorât din toată ființa mea și mă bucur să pot spune că încă n-a secat acest izvor. Dar întrucât m-am hotărât să fac aici o prezentare completă, trebuie să încep cu o prezentare fără părtinire a persoanei mele. În dimineața aceea îmi era frică. Fusesem somat să vin când nu mă sculasem încă din pat, iar afară era un întuneric de puteai să-l tai cu cuțitul și, deși sclavul meu, când m-a chemat, se gândise să aducă o tavă cu pâine cladă abia scoasă din cuptor, nu mă atinsesem de ea. Acum stomacul meu gol se răzvrătea. Sunetul răzbătea la ora aceea și, pe când așteptam în anticameră, nici măcar ușa cea grea de cedru nu putea înăbuși glasurile furioase dinăuntru.

Când Ioab a ieșit din cameră, s-a năpustit atât de brusc pe ușă, încât tânărul care era de gardă abia

a avut timp să ia poziția de drepti, iar coada sulitei lui a lovit podeaua de piatră la câteva clipe după ce generalul trecuse deja ca o furtună pe lângă el. Buzele lui Ioab se subțiaseră ca pânza de in, iar pielea aproape că-și pierduse culoarea, atât era de palid. S-a oprit o clipă, jucându-se cu o curelușă de la jambiere. Mâna, pe care am văzut-o tremurând ușor, nu reușea să strângă catarama. Îl știu pe Ioab de când eram copil, iar el era un tânăr care se gândea să mă omoare. L-am văzut copleșit numeric pe câmpul de luptă și l-am urmărit cum fugărea un om și-l încolțea. L-am văzut acuzat de crimă, așteptându-și condamnarea la moarte. Dar niciodată nu-i văzusem mâna tremurând. A văzut că observasem și s-a uitat chiorăș la mine.

– Du-te-năuntru, a zis el scurt. Are de lucru cu tine.

Pe urmă, pe când încercam să mă strecur pe lângă el, a mai spus:

– Ai grijă. E cu fundu-n sus rău de tot.

Soldatul mi-a deschis ușa, fără să se uite nici la dreapta, nici la stânga, în vreme ce eu am trecut din anticameră spre sala din interior. Am rămas în picioare acolo, înăuntru, așteptând să facă un semn că m-ar fi văzut. După un timp, nefiind sigur dacă știa că sunt acolo, mi-am dres glăsul. Tot nu și-a întors capul spre mine. Am rămas nemișcat, cu privirea ațintită spre dâra galbenă de soare, care se lățea tot mai mult pe dalele din pardoseală. Deși era devreme, sala începuse să se încălzească. În curând avea să fie foarte cald. Am simțit cum mi se formează o broboană de sudoare pe frunte.

Dintr-o dată, și-a descleștat pumnii, a întins mâna spre obloane și le-a închis, trântindu-le. S-a întors, cu mantia ușoară fluturând. Eu, care îl slujisem ani în șir, eram obișnuit cu chipul lui, cu frumusețea lui sobră, cu privirea strălucitoare care putea aprinde flacăra iubirii sau a fricii. Dar expresia nu era cea la care mă așteptasem eu. Ioab era fiul surorii mai mari a regelui. Se maturizaseră împreună. Îl cunoștea pe David la fel de bine ca orice ființă din lumea asta. Ioab spusese ceva despre furie și furie rămăsese, dar puteam să bag mâna-n foc că nu citise totul de pe chipul unchiului său. Era furie, dar era mai mult de atât. Încordarea din trupul lui David arăta o intensificare a voinței, în care se simțea mânie, dar și durere. Licărirea din ochiul lui era, cred, o lacrimă.

– La ce bun să fiu uns rege, Natan, dacă sunt încarcerat aici ca un pușcăriaș?

– Generalii tăi acționează doar din iubire pentru tine...

A despicat aerul cu mâna.

– Acționează de frică.

Nu fusese niciodată omul care să debiteze plati-tudini.

– Iubire?

A scuipat printre dinți când a rostit cuvântul.

– Nu e vorba de iubire aici. Aici e frică și neîncre-dere. Și pentru ce? Pentru o clipă care trece, nimic mai mult. În câte războaie am luptat împreună? Ai fost mereu lângă mine când ne-am luptat cu filistenii. Ai fost cu mine pe tărâmul de miazăzi când i-am zdrobit pe moabiți și la miazănoapte când am luptat

împotriva arameenilor. Și tu știi foarte bine (cine ar putea să știe mai bine?) că am luptat pe câmpul de bătălie mulți ani și până atunci. În toate bătăliile acelea, când m-am dat eu înapoi vreodată? Spune-mi. Spune-mi când am șovăit eu, o dată.

Glasul se liniștise acum și începea să ia amploare.

Glasul acela. Atât de familiar mie. Atât de fami-liar nouă, tuturor. *Suavul cântăreț al lui Israel*. Așa i-a spus lumea, cu mult înainte de a ajunge rege. Auzisem cum glasul cântărețului aceuia umple o sală și aduce lacrimi pe obrajii războinicilor căliți în focul luptei. Dar îl auzisem și pe câmpul de bătălie, fioros și neîmblânzit, ducând cu el zăngănitul armelor și gemetele muribunzilor.

– Niciodată, i-am răspuns.

Nu era linguire, ci doar adevărul adevărat. În mintea mea se îmbulzeau amintirile, una peste alta, fiecare cu vioiciunea lipsită de naturalețe a aminti-rilor născute în momente când viața îți e în joc. I-am văzut părul strălucitor ieșit de sub coiful de fier și fluturând în vânt când a țâșnit înaintea noastră prin vâjâit de săgeți, i-am văzut mușchii pulpelor încordați când conducea mulțimea de oameni în sus, pe o scară de asediu, i-am văzut tendoanele încor-dându-se odată cu arcul, când se pregătea să urce în *merkawa*¹. În fiecare imagine pe care mi-o adu-ceam aminte despre el, era cu spatele. Pur și simplu, fiindcă, în momentul-cheie, era mereu în frunte.

¹ Car cerese (n.tr.)

Veneam în urma lui, ca întotdeauna, la sfârșitul celei mai recente campanii, de care a pomenit acum. Luptam de mai bine de o săptămână, sortii de izbândă fiind când ai lor, când ai noștri. Era arșiță. Nu bătea deloc vântul. Văzduhul se îmbâcsise din cauza fumului ce zăbovea, venind de la rugurile pe care fuseseră arși morții noaptea și care încă mocneau. Duhoarea de oase arse se amesteca cu mirosul respingător al putreziciunii și al vomiei, al excrementelor și al sudorii. Nu mi-a plăcut niciodată războiul, cum le place unora. Am luptat de nevoie, cum a luptat orice bărbat de vârsta mea, cu două picioare, două mâini și destulă minte ca să ducă la îndeplinire un ordin simplu. Asta ne-au cerut vremurile și țara.

Era aproape de apus în a opta zi. Luptam de la revărsatul zorilor. Ajunsesem într-un punct, dincolo de istovire, în care îmi tremura fiecare mușchi, iar în minte nu aveam decât un gând, la pasul următor și la cel de după, la următoarea gură de aer și la cea de după. Mergeam cu toții înainte mânați doar de voință, voința lui, acea forță care putea să te îmboldească să faci ceea ce era peste puterile tale. În sfârșit, în umbra prelungă a după-amiezii târzii, filistenii au început să bată în retragere, părăsind câmpul de luptă. Se retrăgeau spre colina de la poalele muntelui. Un alt general i-ar fi lăsat în plata Domnului și s-ar fi simțit ușurat. Dar el și-a dat seama că, dacă puneau mâna pe colina aceea înaltă, puteau să se regrupeze și să ne atace din nou, de data aceasta cu arcașii într-o poziție avantajoasă. Așa că ne-a chemat la ordine cu un strigăt care ne-a făcut să ne înghețe

sângele în vine. I-am zărit chipul prin mulțimea de oameni. Era brăzdat de sânge, de murdărie, plin de nesaț. Pe urmă s-a întors, cu pumnii ridicați spre cer, și a țâșnit înainte. A luat-o la picior, cot la cot cu cei mai iuți alergători ai lui, tineri care aveau cu 10 ani mai puțin decât el. Chiar și când urca, părea că zboară pe deasupra pietrelor mișcătoare, care fugeau de sub tălpile lui și mă făceau pe mine să alunec și să înjur.

Am rămas în urmă și l-am pierdut din ochi. Alții, mai tineri și mai buni luptători, au trecut de mine, bulucindu-se după el, împinși de curajul lui. Când l-am zărit din nou într-un târziu, era deasupra mea, pe o culme lungă și îngustă, în toiul unei lupte aprige. Încercând să micșorez distanța, mi-am pierdut echilibrul de tot pe terenul necunoscut și nesigur. Am alunecat. Metalul, pielea și carnea mi-au fost brăzdate de calcarul colțuros. Nu mi-am putut opri căderea până când nu mi-am proptit piciorul în ceva care s-a lăsat moale sub greutatea mea. Omul încerca să plece de acolo târâș, zbatându-se din răspuțeri cu mâna care îi rămăsese întreagă în timp ce sângele gros ieșea din ciotul de la mâna în care ținuse sabia. Cizma mea, zdrobindu-i gâtul de piatră, pusese capăt zbaterii lui. Când am ridicat piciorul, omul a horcăit și a rămas nemișcat. Mi-am curățat cizma de mazăgă pe piatra cea mai apropiată și am plecat mai departe.

Când am ajuns pe culme, regele îi făcea de petrecanie unui alt luptător. Era în picioare, aproape de el, și-l privea drept în ochi. Sabia îi intrase chiar deasupra vintrelor. A ridicat-o spre el, scânteind, după

ce a făcut, alene, o tăietură adâncă. Cum a tras afară lama sabiei – cu mare meșteșug, și roind de sânge –, bucați lungi de intestine au ieșit grămadă. I-am văzut ochii muribundului, holbați de groază. Își prindea măruntaiele cu mâinile, încercând să le împingă înapoi în gaura care i se căscase în burtă. Ochii regelui priveau în gol, cu toată căldura înghițită de pata neagră a pupilelor care se dilatau tot mai mult. David a întins o mână și l-a împins cu putere în piept. Omul a căzut pe spate de pe pintenul de stâncă și s-a rostogolit pe pantă în jos, cu mațele târâș după el ca o panglică lucioasă.

Eram și eu angajat în luptă în momentul acela. Venise un sulițaș cu gât lat ca de taur, împotriva căruia mă vedeam nevoit să-mi folosesc toată forța, care se cam fleșcăise. Omul era mai mare decât mine, dar cam stângaci, și am profitat tocmai de mărimea lui, în așa fel încât, când eu mă prefăceam că o iau într-o parte, el se repezea cu sulița, pierzându-și echilibrul, și cădea chiar în pumnalul pe care îl țineam lipit de trupul meu. Am simțit scrâșnetul metalului pe osul de la coastă. Când am simțit lama înfipă cu totul, mi-am adunat toate puterile ca să împing vârful cu putere în sus, înspre inimă. Am simțit umezeala caldă a măruntaielor lui năclăindu-mi pumnul. Era o senzație intimă, ca un viol.

Când am terminat cu asta și am putut să mă uit în sus, regele înaintase din nou, pe o stâncă mai înaltă, și era deasupra unui alt dușman care voia să fugă. Ținându-i trupul între picioare, a ridicat pumnalul. Aerul a început să palpitate atunci de la un

fâlfâit de aripi. O pasăre care se hrănește cu leșuri. Mânat de reflex, am urmărit-o cu privirea. Așa l-am văzut pe sulițaș. Soarele la scăpatat stătuse ascuns într-o volbură purpurie de nori, dar tocmai atunci o seceră galbenă și tremurătoare de foc a rupt volbura pe margine și, în raza de lumină apărută brusc, am zărit ceva strălucind de după un grup de stânci: o suliță gata să fie aruncată. Cel care arunca sulița se afla deasupra și la dreapta regelui. Se ținea bine pe picioare și poziția corpului era perfectă. A aruncat sulița de bronz. Ar fi fost o aruncătură aducătoare de moarte dacă fratele mai mic al lui Ioab, Abișai, nu și-ar fi riscat viața ca să-i schimbe direcția.

Abișai a sărit între rege și suliță urlând, cu capul lăsat pe spate. Se aștepta să moară. Toți oamenii de pe culme s-au întors ca să vadă. În clipa fatidică un instinct de războinic l-a făcut să-și schimbe poziția cu un milimetru și să-și ridice arcul. Vârful suliței s-a prins în marginea arcului, făcând lemnul țândări și împrăștiindu-l, inofensiv, pe pintenul de stâncă. Era ceva ce văzuserăm că făcea David. Acum un om mai tânăr o făcuse în locul lui.

Am izbucnit cu toții în urale, bineînțeles. Cineva l-a ucis pe sulițaș și apoi s-a reluat lupta în frenezia plină de însuflețire care vine după o catastrofă de care ai reușit să te ferești.

Dar regele nu voia să audă asta de la mine. Nu astăzi. Așa că am pus la păstrare imaginea morții lui apropiate și am zis:

– Toți cei care au luptat alături de tine știu cum ai ieși tu învingător. Cu toții știm ce ești.